

Ardeala

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an:
50 lei. — Autoritați, mari
intreprinderi 1000 Lei.Redacția și administrația
Arad, Bul. Ferdinand 5

Apare Lunea, dimineața în România cele informațiuni politice și știri sportive

Preoții și politica

Mai nou se pune în discuție chestiunea dacă preoții trebuie și au căderea să facă politică, sau nu.

Vedem că unii preoți fac parte din diferite partide politice care își îndreaptă privirile spre vecinii noștri dela Răsărit. Ba, mai mult, au de scop să introducă și la noi, în România, acelaș regim nenorocit care a vlăguit, de 20 de ani încoace, pe bietul popor rus și lăre, distrugând bisericile, și lăsându-l fără nici un razim spiritual. Tăranul rus, când i se întâmplă vre-o nenorocire — și i se întâmplă foarte des — nu mai are voie să-și îndrepte ochii spre cer și să rostească: „Doamne ajută-mi”, căci regimul comunist nu-l lasă.

Ei bine, există și astfel de preoți inconștienți cari luptă în partidul care vrea să-l steargă de pe suprafața pământului.

Nu putem aproba asemenea politică și deci nici pe preoții cari o fac.

Acești „preoți” sunt lupi în piele de oaie. Ei tind a deveni comisari ai poporului, pentru că lor biserica și învățăturile ei, nu le spune nimic. Nu văd decât interesele lor proprii. Acești ziși preoți trebuie scoși din preoție.

După areste cuvinte cari mi-au țâșnit dintre dinții înțeleștați, nu pot face să nu mă întorc cu pioasă plecaciune față de acei curioși părinți cari fac politica sfântă în slujba Neamului Românesc, urmând pilda mucenicului erou preotul Crișanul, tovarășul lui Horea și Cloșca și pe preoții tribuni ai lui Avram Iancu.

Părintele Moța dela Orăștie a fost purtat în lanțuri pentru aceiaș politică sfântă, iar un alt curios părinte a fost bătut până la sânge în timp ce strângea în brațe Crucea lui Cristos pe care a vrut-o pusă la mormântul Eroului Necunoscut.

Deci răspunsul la întrebarea dacă preoții trebuie să facă politică, și ce fel de politică să facă, îl găsim în istorie.

(Continuare în pag. II-a).

Tichia Băncii Victoria

În vremea de tristă memorie a stăpânirii ungurești, instituțiile de credit din Ardeal aveau și își îndeplineau o sfântă menire. Mulți dintre intelectualii români ardeleni, luptători naționaliști și făuritori ai Unirii de mai târziu, au studiat ajutoți fiind de instituțiile românești de credit din Ardeal.

În Aradul unde s'a plămădit Unirea, în fața primăriei din capitala celui mai românesc județ din aceste părți, era ridicată o statuie a lui Kossuth. Bronzul avea o mână îndreptată spre Banca Victoria, situată vis-a-vis de primărie, un solid institut de credit, cu numeroase sucursale, condus cu înțelepciune de români buni. Coincidența aceasta făcea totuși ca românii să găsească mărită importanța Băncii și să-și manifeste mândria ori de câte ori se găseau în discuție cu ungurii.

Intr'adevăr, Banca Victoria era un institut important. După Unire însă, elanul conducătorilor a scăzut și fiecare aproape își avea protejatul său, dacă nu își căuta deadreptul interesul personal. Faptul acesta a dus Banca în pragul falimentului. A fost nevoie de intervenția Băncii Naționale, pentru a se evita prăbușirea completă.

Dar iată că acestei instituții falimentare i s'a impus, în vremea din urmă, un director general, în fruntea unei întregi pleiade de procuriști și directori mai puțin... generali. Fericitul ales este un domn avo-

cat din Oradea Mare, Nerva Iercan, pe care, dealtfel, nu-l cunosc.

Precum vedeți, acest domn Nerva Iercan nu este un „specialist” calitate care, să zicem, ar justifica salarizarea d-sale cu 50 mii lei lunar. Nu este nici măcar arădan, ca să mai zici că ar cunoaște piața locală. Dl. Nerva Iercan a dorit să fie numit director general și dorința i-a fost îndeplinită, sub rezerva — bineînțeles — a aprobării și din partea Băncii Naționale, în spinarea căreia a căzut „Victoria” cu toți funcționarii ei, inclusiv dl. Verva Iercan.

Aceasta, în timp ce primăriei Aradului i se pune sula în coaste pentru restituirea împrumutului de 12 milioane lei, contractat în vederea reînălțării cartierelor românești, distruse de apele Mureșului acum câțiva ani. Primăria care — prin conducătorii ei de pe acele vremuri — a sacrificat cu bună știință cartierele românești, slobozind apele Mureșului peste ele cu scopul de a salva centrul orașului, nu are azi de unde achita împrumutul de 12 milioane. Nici comuna, nici județul, nici statul nu are parale pentru despăgubirea românilor din cartierul Micălaca. Bani trebuie, precum bine vedeți, în alte scopuri.

Dar dacă nimeni nu se îngrijește de soarta românilor dela periferie, sacrificaiți de dragul minoritarilor din centrul orașului — aci românii sunt prea puțini și în ziua de azi — totuși Banca Victoria,

sau chiar domnul acesta Verva sau Nerva Iercan ar putea renunța la cele 50 mii lei lunar, iar cu suma care reprezintă salariul directorului general pe timp de un an să se amortizeze o parte din datorie. Ar fi un gest demn pentru o instituție cu trecutul Băncii Victoria și o sfidare mai puțin adresată nenorocirii micălăcenilor de către un nepot al Prea Fericitului Roman Clorogariu.

Exemplul acesta ar fi apoi, desigur, urmat (sau chiar impus) și de celelalte instituții bancare minoritare din Arad, de acele instituții la cari sunt depozitate averile proprietarilor minoritari din centrul Aradului, salvat prin sacrificarea cartierelor românești. În felul acesta s'ar putea plăti datorile micălăcenilor martiri.

Lucrul acesta, mi-e teamă, nu va fi ușor înțeles de către d. avocat Verva Iercan, cum tot așa nu poate domnia sa să înțeleagă îndrăzneala mușcilor de a-l deranja cu salutii lor. Dl. dr. Verva Iercan, avocat și viitor director general, a declarat chiar că nu va mai răspunde salutului ce-i va fi adresat de vreunul care nu posedă cel puțin o licență.

Ce să mai nădăjduiască atunci mitocanii dela periferia Aradului, badea Ion sau Mitru, care și-a îngăduit să se lase mutilat pe front și inundat de ape, mai înainte de a-și lua licența? Cum să-și permită ei să deranjeze cu salutii și rugămintea sa această tichie de mărgăritar a Băncii Victoria?

Scrisori din Banatul iugoslav

Demascarea unui pretins conducător

Continuăm publicarea afacerilor prea cinstitei domn deputat, Alex. S. Butoarecă, „omul nou”, „omul minune”, „omul cu un caracter ireproșabil”, „trimisul lui Dumnezeu” pentru conducerea românilor din Banatul iugoslav, spre pământul făgăduinței, etc., etc., cum caută să ni-l prezinte o revistă din Timișoara.

Suntem amețitați cu improposabile și cu nu mai știm ce, pentru că Doamne, să ne intimidăm și să neccetăm a da în vileag pollogăriile de care s'a făcut vinovat dr. Al. Butoarecă.

Noi însă după câte vedeți, ne facem datoria și continuăm a-i scoate Janlele la lumină. Și nici nu ne trece prin minte să ne poticimim măcar, de nețreacărit ce ni se aruncă în cale de „Jefegii” d-sale.

Noi nu tăcem și nici nu vom tăcea până ce nu se va face lumină deplină, pentru că avem o conștiință.

În articolele precedente, am amintit de mai multe sume obținute de „conducătorul” românilor din Banatul iugoslav, cari sume se urcă până la totalul de 750.000 lei.

Dăm aci, în cele ce urmează, câteva deslușiri în legătură cu aceste sume.

Dar mai întâi să arătăm cari sunt sumele ridicate de dl. Butoarecă:

1. Dela Municipiul Timișoara în anul 1932	100.000 lei
2. Dela Prefectura Jud. Timiș-Torontal din bugetul anului 1929	150.000 lei
3. Dela Prefectura Jud. Timiș-Torontal din bugetul pe anul 1932	100.000 lei
4. Dela dl. Președinte de Consiliu Maniu în anul 1932	300.000 lei
5. Dela dl. Subsecretar de Stat Tilea în 1932	100.000 lei
Total lei 750.000	

(Continuare în pag. II-a).

„Intelectualii și revoluția națională”

A murit Maria Lucața...

Sub acest titlu au apărut în „Porunca Vremii” de Vineri, câteva juste corecturi asupra intelectualului în general și asupra celor tânări cu veleități de doctrinari, în special.

Lăsând la o parte scrisesele camaradului L. Diaconescu, îmi permit câteva observații asupra specimenului acestui social, intelectualul sau cărturarul, căci tipul acesta este un om de carte pur și simplu, — și nu întotdeauna un gânditor independent, original și sincer, condiție esențială și indispensabilă pentru a fi intelectual. Cărturarul? Vorba îți evocă o vedenie cu ochelari, gârbov, cu sal la gât, uscat la față — și la suflet — neurastenic, stând toată ziua cu nasul în carte. Cu ochelari mai ales. Adecă un ins care nu mai vede nimic de-a dreptul, cu ochii săi, — ci printr-o anuine prismă. Aceasta la propriu și la figurat; adecă intelectualul nu vede — nici ce-i cade sub ochi — că d'ăia poartă ochelari — nici ce-i cade sub aprecierea minții sale. — Poartă ochelari și deasupra creierului, ochelari formați din suprapunerea „ideilor”, „principiilor”, păscute o viață întreagă de prin cele cărți.

Din orele de fizică știm că razele de lumină, care trec printr-o prismă își schimbă direcția; din contactul cu cele molii ale cărților, mai știm că intelectualii văd altfel lumea decât oamenii normali. O văd sub unghiul pe care li-l îngăduie lentilele principiilor și ideilor ciugulite și însușite din cărți. Oamenii acestia resping cunoașterea directă, intuitivă. Obişnuți să treacă totul prin criteriile formate de pe urma lecturilor sale, cărturarul care se respectă, la orice ocazie despica firul de păr în patru, „judecă”. Desi de fapt nu face decât să privească prin „ochelarii” miopiei sale. O faptă, un gând, un sentiment, orice fenomen ce-i intră în raza cunoașterii sale este obiect de laborator, de cercetare; îl cântărește, îl fierbe, îl frige, îl sdrobește, îl analizează, îl sucește, îl răsucesce până nu se mai alege din tot decât o formulă chinată, uscată și fără de viață ca orice formulă. Viața adevărată, palpantă, caldă, în devenire, este laminată și scoasă în formule. Adecă este ucisă. Peste toate mai este un riguros catalog, de uscăciuni: de gânduri și de simțiri moarte.

Răcitorii tuturor entuziasmelor s'au numit întotdeauna cărturari, începând cu cei din timpul lui Cristos, până în zilele noastre; ei pervertesc mersul lumii, ei chinuie viața cu nebunia unor utopii scoase din calcule, abstracte și delataste de realitate, născute din critică și statistici, etc. Aceia ce vreau să cuprindă necuprinsul în bietul lor creier: miopii, vieții, „oamenii cu ochelari”, vreau să conducă și ei sârmanii nu se știu conduce pe ei.

„Știi geografia, istoria și matematicile, întrebă un savant cu ochelari, pe barcagiul ce-l plimba pe mare”. „Nu știu”, fu răspunsul. „Atunci ți-ai pierdut 3/4 din viață”. „Dar d-la știu înnotă”. „Ba!” „Atunci d-la ți-ai pierdut întreaga d-tale viață”, spuse barcagiul, căci între timp se stărnise furtuna și barca ce răsturnase. Pentru a trăi este mai important să știi înnotă, decât geografie, să știi ara și seceră, decât istorie și să știi zidi, decât matematici.

Să nu se creadă după toate acestea că desconsiderăm sau subevaluăm pe omul cult, pe savant, pe cărturarul autentic. Nu, ci înfierăm exagerările și atitudinile stupide, de nejustificată superioritate ce-și iau unele secturi sau unii „abrutizați” ai cărții, niște deschilbrați, suferinzi de raționalitate și cerebralitate.

Idealul? Este omul cumpănit: care știe creia și poate creia, care simte și știe simți, cel ce crede: omul ce vede cu ochii săni, nu prin ochelari: de-a dreptul, nu dus de mână de „maestri”; cei ce preferă a cunoaște viața prin observație atentă, și nu depe clișeele mai mult sau mai puțin inverșitate: cărțile.

Căpitanul meu și al generației mele a reușit să adune în jurul său un mănunchiu frumos și impresionant de tânări bărbați de acțiune, de inimă, și cu minte. Recrutați dintre echilibratii acestui neam, dintre oamenii întregi, încă nepervertiți, legionarii, cari sunt nu mai puțin floarea inteligenței românești, cei mai conștienți fii ai românismului; sunt soldați nou-lui crez; constructori, poeți și filosofi în aceeași măsură în care alăția imberbi, îmbătrâniți fără vreme, nu sunt decât bieți cărturari.”

Niciodată și niciunul dintre creatorii de geniu ai omenirii, n'au fost intelectuali în sensul curent al noțiunii;

știe savanți, poeți, creatori în arte sau în științe, știe oameni de stat, au fost toți în primul rând oameni de bun simț, adecă judecând lumea așa cum le apărea minții lor, fără intermediari; apoi oameni de inimă, de credință; de creație, nu de critică. Oamenii de critică, sunt intelectualii. De aceea apare uneori câte un „cărturar” în postură de coraghios, vrednic de compătimit pentru uscăciunea vieții ce duce, uneori inutil și nu odată pecciculos chiar. În aceste din urmă cazuri trebuie puși la carantină. Pe care o și recomand: tabăra de muncă codrenistă. De acolo vor ieși oameni întregi echilibrați.

Pentru că aceste produse ale bibliotecii, dacă isbutesc să se cocofeze în fruntea vreunei mișcări de înălțare din promiscuitatea cotidianului, pe înălțimile idealului, spre reimprospătarea morală, spre avânturile creației și ale credinței aduc cu ei catastrofa. Oamenii reimprospătării trebuie să fie oameni de inimă în primul loc, de intuiție, mistici și creatori! Nu critici.

Aceasta este mai important decât idealul însuși fiindcă, greșit fiind ales idealul, omul de bun simț regăsește drumul cel bun, cel de inimă pe cel al eternului omenesc, cel creator pe cel de avânt spre creație.

Două exemple ne stau la îndemână: organizația cu numele proscris, care isbuteste să-și inchege la loc osatura după multele disolvări și euzismul-frate de cruce, care este un haos din cauza primotului intelectualist. În partidul Naț.-Crestin este un talmeș balmeș, o anarhie și o figănie dezolantă. Și toate din cauza specimenului numit „intelectual”. D. H.

Aceia, care a obladuit și încălzit cu dragostea de mamă zeci de generații de fete și băieți ce au trecut prin șc. Nr. 7, aceia care a fost soție și o mamă ideală, aceia care a fost o româncă adevărată simțind ră-mânește manifestându-se la toate serbările și zile naționale ale neamului nostru.

O pildă vie de solidaritate de care au dat dovadă învățătorii din acest oraș căci la îndemnul d-lui revizor școlar Lazăr Igrășan au venit toți, au adus flor, au format cortegiu, a cântat corul inv. din Arad, au luat parte cu toții la durerea direct. Iul. Lucața. A fost o demonstrație a sufletelor dascălești înțelegătoare că în fața imuntabilei legi a morții se solidarizează cu cei rămași, contribuit la ridicarea moralității celor rămași.

Preoții și politica

(Urmare din pag. I-a)

Și istoria ne spune că preoții au făcut politica sacrificiului pe altarul patriei, politica naționalismului integral, politica înfrățirii claselor sociale.

Această politică o aprobăm și în fața acestor preoți ne plecăm cu smerenie.

Traian Hedeș

Magazin Universal S. A.

ARAD

este depozitul mărfurilor de calitate aleasă

A sosit un mare asortiment în exclusivitate de stofe și mătasuri de primăvară.

Perdele, covoare, precum Bochara, Smyrna, etc., mare asortiment.

Mare depozit de stofe bărbătești moderne!

Ministerul Afacerilor Străine din România, cu adresa No. 10748 din 29 Februarie 1932 a cerut ca d. Butoarcă să prezinte acte justificative asupra întrebuințării sumei de 100.000 lei ridicată dela Municipiul Timișoara și destinată adoptării tipografiei Nădejdea din Vârșat și renovării casei Naționale din acel oraș.

Din justificarea pe care o prezintă d. Butoarcă abia la 24 Septembrie 1935, referitor la această sumă rees următoarele:

Suma de 100.000 lei, primită dela Municipiul Timișoara, — spune d. Butoarcă — a fost depusă la tipografia Nădejdea, fiind înregistrată în jurnalul de casă din anul 1932 al acelei tipografii.

Atât și nimic mai mult. Dl. A. Butoarcă nu prezintă nici un act justificativ și deci, nu putem ști în mod precis, cum au fost folosiți acești bani.

Butoarcă fiind însă directorul ziarului Nădejdea și al tipografiei, este personal responsabil pentru întrebuințarea acestei sume.

Tipografia a avut un comitet, care a încercat să revizuiască gestiunea ziarului și a tipografiei, lucrând aproape un an. Dar d. Butoarcă a știut să zădărnicească activitatea acestui comitet, pentru că să nu poată ieși la iveală modul cum s'a administrat a-veea tipografia și a ziarului. Ba ceva mai mult: în timpul din urmă, a desfășurat pur și simplu cu dela sine putere, acest comitet.

Din informațiile primite dela membrii fostului comitet, din 33.000 dinari, contravaloarea sumei de 100.000 lei, s'au cheltuit pentru „Nădejdea” numai 2.500 dinari. Dl. Butoarcă a mai luat din această sumă 4.200 dinari pentru o călătorie la București, plus 4.000 dinari pentru o altă călătorie.

Nu se știe însă pentru ce s'a folosit restul de bani. Fapt e, că pentru repararea Casei Naționale nu s'a dat nici un singur dinar.

Că dl. Butoarcă a depus suma de 100.000 lei la „Nădejdea”, nu e o justificare, pentru că la această instituție tot d-sa a dispus de banii intrași, în calitate de director. Iar pe de altă parte, după informațiunile pe cari le avem, la tipografia „Nădejdea” s'a cheltuit suma de 103.000 dinari, fără nici un act justificativ.

Mai rămâne ca dl. Butoarcă să justifice încă o sumă de 34.000 dinari. Justificarea acestor două sume cade exclusiv în sarcina d-lui Butoarcă și nici de cât în a altor persoane.

Dar pentru că să ilustrăm procedeul cinstit al d-lui Butoarcă în manipularea acestor bani, dăm aci următorul fapt.

În jurnalul de casă al susnumitei tipografii, s'a trecut la „întrate” o su-

mă de 34.000 dinari, care sumă apoi a fost trecută în același zi și în „eșite”.

Suma respectivă, la „întrate” a fost ștearsă apoi, fără să mai fie adunată cu celelalte sume, iar la „eșite” a rămas înregistrată. Evident, la mijloc este o incorectitudine. Nu putem ști preciz cine a comis-o. Certe însă, că dacă s'a întâmplat acest fapt, responsabil este numai dl. Butoarcă care a luat asupra sa conducerea ziarului și a tipografiei, dispunând de sumele în tratate, fără a mai raporta ceva comitetului „Nădejdei”. — Și mai sunt și alte multe erori de acest fel, pe care le lăsam din lipsă de spațiu.

Credem că nu comitem o indiscreție spunând, că la numita tipografie a mai intrat încă o sumă de 30.000 dinari (200.000 lei) din suma de 300.000 lei primită de dl. Butoarcă direct de la dl. Maniu. Din această sumă și (Continuare în pag. III-a).

Noua confesiune a d-lui Tardieu

„Pentruce ies...”

Aceste vorbe sunt titlul mărturisirilor d-lui André Tardieu, publicate în ultimele 2 numere — și urmând și în numărul de azi 29/III a. c. — ale marelui hebdomadur francez „Gringoire”. Până acum au apărut 7 pagini mari de ziar, din atât de concisele, și de nemiloasele mărturisiri ale fostului deputat timp de 20 de ani, fost de 11 ori ministru și de 3 ori șef de guvern, mărturisiri ce cad ca niște barosuri de stâncă în capul parlamentarismului, în capul de mucava, de sdrențe și de runegături al parlamentarismului. Volta d-lui Tardieu este cu atât mai semnificativă cu cât mandatul său îi este asigurată într-o circumscripție unde stăpânește de 20 de ani electoralicește cu majorități zdrobitoare. Deci nu se retrage un abandonat un ostracizat al sufragiilor, ci din contră. Ca formație spirituală politică dl. Tardieu este republican, burghez, ieșit dintr-o familie de fufocați partizani ai liberei discuții, ai parlamentarismului jacobin înfipt într-o tradiție de 350 de ani de burghezie pariziană, deci d-sa rupe și rul unei atitudini concrescute cu ființa sa dintr'un întreg trecut. Cu atât mai concludent trebuie să fie gestul de osândire a democrației parlamentare, pe care, după lungă chibzuire

și luptă sufletească, s'a hotărât în slârșit să-l facă. De ce? „Pourquoi j'en sors?” Pentru a se elibera fizicește și moralicește din promiscuitatea parlamentaristă sterilă, inutilă, murdără și primejdioasă de moarte, țării: pentru a putea lupta în contra parlamentarismului; pentru a-și recâștiga autoritatea morală în fața țării, căci numai necerând nimic țării (în speță voturi) ai puțința să se recuceresti încrederea țării în desinteresarea ta; — să scapi de tovarășia a 900 de cerșetori (parlamentarii) care nu te înțeleg și care nu vreau să te înțeleagă, care nu reprezintă interesele eterne ale națiunii, ci pe cele cotidiene ale electorilor, individual; parlamentarii afaceriști, corupți și venali, neputincioși, incompetenți și inconștienți; pentru a putea lupta în contra nefastului așezământ cu toate mijloacele, fie acelea legale, fie însăși revoluția: „pour échapper à cette catastrophe que prépare l'obtuse conservatisme des pouvoirs legaux, les Français n'auront d'autre issue que celle, toujours périlleuse d'une révolution voulue. Car un peuple ne peut être condamné à mort par sa représentation”. Aceste cuvinte incendiare erau aruncate în obrazul democrației electivă încă în 1935. Astăzi este mai vehement: „Mi-ajunge din

Nr. 9.576—1936.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria Municipiului Arad, —

în ziua de 15 Aprilie 1936, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru construirea a 14 pontoane de fier, necesare la inotătoarea băilor populare „Neptun”.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88—110 din legea cotabilității publice și

potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune, vor depune odată cu oferta (care se va înainta în dublu exemplar) în plic separat și garanție provizorie de 5% din valoarea ofertei, în număr ori efecte garantate de Stat, iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini și al devizului întocmit de serviciul tehnic, cari pot fi văzute în camera Nr. 59 a primăriei, în orele de serviciu.

Arad, 24 Martie 1936.

Primăria Municipiului Arad

pierderea de timp prin mistificare, mi-ajunge din irosirea acestui timp întru împlinirea unor corvezi plicticoase, mi-ajunge din aparenta că sunt legat — așa cum e cazul de obicei în viața parlamentară — de niște oameni ce nu gândesc ceea ce gândesc eu și care nu vreau ce vreau eu, mi-ajunge de a mai îndura discreditul care se lipește, în spiritul public, de calitatea de deputat. Eu vreau să suprim pierderea de vreme, să suprim pierderea libertății, să suprim

pierderea autorității”. Vorbe grele, fiecare fiind câte o măciucă teribilă, câte o sentință de condamnare definitivă a mării de vorbe care macină vânt, ca să stârnească furtună, a parlamentului democratic.

Dacă un vechiu parlamentar se exprimă așa, ce ne mai mirăm că Mussolini suprimă definitiv parlamentul. Noi care așa de servil imitam pe francezi, pe când îi vom urma și pe drumul deschis de dl. André Tardieu.

Dela Debeleni

Fabrica de gheață a orașului

a fost pusă în funcțiune la data de 12 Martie crt. Comenzi se primesc la Fabrica de gaz. Telefon: 24 și 25

Transportul gheții la domiciliu începe la 15 Martie.

Uzinele Municipiului

apoi... și... titlul pentru ziar, avocatului Dr. Zin... (Vârșăt), suma de 44.000 dinari, iar restul s'a cheltuit fără să existe acte justificative.

Acestea sunt detaliile în legătură cu banii primiți pentru „Nădejdea”. Dar mergem mai departe și să vedem cum se justifică dl. dr. Alex. S. Butoarcă, „deputatul”, „omul nou”, din Banatul jugoslav.

În ultimul număr am publicat o presă a Ven. Cons. eparhial din Caransebes, prin care dl. Butoarcă era convocată să dea deslușiri cu privire la trebuințarea a două sume: una de 10.000 lei și altă de 150.000 primite Prefectura Județului Timiș-Torontal pentru „propaganda religioasă și căminul studenților din Jugoslavia.”

Dr. Butoarcă, încolțit din toate părțile, arată că aceste sume au fost de d-sa în Institutul de bancă

„Lucașăru” din Vârșăt și apoi că aceste sume (80.000 dinari) au fost vărsate, la ordinul d-sale, în contul pro-diverși Dr. Sava Butoarcă. Dr. Sava Butoarcă a fost tatăl d-lui Alex. S. Butoarcă, care, ca fiu recunoscător, i-a plătit datorile cu banii primiți pentru propaganda religioasă și căminul studenților. Dl. deputat și mare român, Alex. S. Butoarcă, a dat dovadă și prin acest fapt, că nu-l interesează nici de cât nevoile religioase ale poporului român din Banatul jugoslav și uita, — dar cum ar putea ști el, care avea la Cluj, ca student, cca 6.000 dinari, 18.000 lei lunar — că studenții români din Jugoslavia, umblă rupți și flămânzi, locuind prin cele mai infecte case de închiriat, pentruca familia Butoarcă să-și achite datorile cu banii colectați în România.

Și totuși, ca să se spele pe mâini,

dl. dr. Butoarcă afirmă că sus amintitul cont „pro-diverși Dr. Sava Butoarcă”, ar fi identic cu contul „Nădejdea” dela „Lucașăru” și că la acest cont a vărsat suma de 80.640 dinari, pentruca să arate experților că această datorie nu este dubioasă. Ori și această afirmație, ca mai toate afirmațiile cu cari mai amestecă judecata cătorva țărani, este un neadevăr. Zicem neadevăr, pentrucă, iată ce spicim dintr'un raport al d-lui Nicolae Măda, directorul băncii „Steaua” din Vladimirovac (Petrovăsila), care a cercetat registrele băncii românești „Lucașăru”: „Am fost la Vârșăt și am verificat contul de datorie al „Nădejdei”. Am constatat — spune mai departe dl. Nicolae Măda — că acest cont presupus, conform afirmațiunilor d-lui dr. Alex. S. Butoarcă, a fi contul „Nădejdei” și la care d-sa a vărsat suma de 80.640 dinari, s'a aprobat, respective deschis, la 11/VIII

1927 de către Banca „Lucașăru” pe numele Dr. Sava Butoarcă, Vârșăt și nici de cum pe numele „Nădejdea”. Nu există nici un semn, nici o indicație și nici măcar presupune nu se poate, că aceste două conturi să fie identice”.

Iată așa dar, cum se spulberă toate încercările de tăgadă și desvinovățire ale avocatului fără cancelarie și clientelă, și deputat „al românilor din întreaga Jugoslavia”, dr. Alex. S. Butoarcă.

Decamdală ajunge atât. Nu voim să abuzăm prea mult de bunăvoința directorului „Ardealului”, ocupând prea mult spațiu. În numerile următoare însă, vom mai da explicații și cu privire la manipularea celorlalte sume, din cele amintite la începutul articolului de față, de către „marele” nostru român și înfocatul luptător pentru interesele noastre românești, dl. dr. Alex. S. Butoarcă.

Marele congres regional al „Frontului Românesc” la Timișoara

Senzaționalele declarații ale d-lui Vaida cu privire la francmasonerie

TIMIȘOARA, 29. — Azi a avut loc în spațioasa curte a fabricii de bere din localitate, congresul regional al „Frontului Românesc”. Dela centru au luat parte d-nii: dr. Al. Vaida, D. R. Ioaniteșcu, Emil Hatiegan, Voicu Nițescu, Costică Angheliescu, Mihail Șerban, Viorel Tilea.

Din Arad și județ au plecat, cu un tren special, 700 de congresiști, în frunte cu d-nii: Aurel Birtolon, farm. C. Omescu, dr. Petica Petrila, dr. Păscuțiu, dr. Cotoiu, dr. Bărgău, av. Berdan, dr. Hărduțiu, dr. Horga, dr. Laza, dr. Alămoreanu, dr. Bupte, etc.

Dela gara Domnița Elena, arădani s'au încolonat într'un șir lung, în frunte cu trei fanfare și 30 drapele. În trecere prin centrul orașului, au salut pe dl. dr. Al. Vaida, care dela fereastra hotelului „Pension Central” a răspuns cu salutul roman.

La locul congresului se adunaseră circa 10 mii de oameni, încât a fost nevoie să se țină două întruniri: una în aer liber, iar alta în sala mare a fabricii.

Dl. dr. Cigăreanu, conducătorul organizației din Timișoara, a deschis adunarea, dând cuvântul d-lui dr. Al. Vaida.

Dl. dr. Vaida, expune programul „Frontului Românesc”, apoi, trecând la politica externă, d-sa arată că pericolul hitlerist, reprezentat prin șvabii din România, este inexistent, ci doar un pretext pentru care se caută argumentarea în favorul pactului încheiat cu Rusia.

În continuare, dl. Vaida își exprimă indignarea față de gestul membrilor guvernului francez, cari au adus injurii Națiunii franceze și steagului tricolor al aliatei noastre Franța.

Dl. Ancușa, aduce salutul „Frontului” din Severin.

Dl. Aurel Birtolon, arată cât de mult a intrat în sufletul arădaniilor noua evanghelie a „Frontului Românesc” și asigură pe dl. Vaida că românii dela această graniță sunt gata de-a lupta pentru înfăptuirea lui „numerus valachicus”, așteptând doar cuvântul de ordine al d-lui Vaida.

Dl. Voicu Nițescu și M. Șerban vorbesc despre „Frontul Românesc”.

Dl. C. Angheliescu, arată care-i situația în Capitala țării.

Dl. D. R. Ioaniteșcu, expune felul cum se va aplica programul „Frontului” chiar la începutul guvernării. Tărănimia însuflețită ridică bratul drept și jură că fiecare va lupta până la moarte „numerus valachicus” va deveni o realitate.

În sală au vorbit d-nii: dr. Al. Vaida, av. Brudariu, dr. Emil Hatiegan.

A urmat apoi un banchet de câteva sute de tăcămuri, în saloanele „Cercului Militar”. Aici dl. Vaida a făcut unele destăinări senzaționale. Anume, d-sa a arătat că pentru a dobândi Banatul pe seama României a trebuit să devină și francmason, după ce a văzut

ceasornice, bijuterii, cu prețuri de concurență, la magazinul de încredere,

CSÁKI

Vis-a-vis de biserica luterană
Bul. Ferdinand

că nici un mijloc de luptă nu mai există, ci toată piedeca este pusă de către francmasonerie. D-sa arată cum a făcut acest pas în înțelegere cu Ionel Brătianu, căruia îi propusese la început să se înscrie la francmasoni, întrucât știa că tatăl acestuia fusese francmason. Dar întrucât tratativele politice erau duse de dl. Vaida în calitate de reprezentat al Banatului, d-sa a trebuit să intre în francmasonerie. D-sa a făcut să precizeze că nu a activat în această organizație secretă internațională, precum și că nu a plătit nici o singură dată cotizația, cu toate provocările ce i s'au făcut. D-sa arată apoi cât de periculoasă este francmasoneria pentru țara noastră.

Declarațiile acestea au produs senzație, deoarece, este pentru prima dată când dl. Vaida se ocupă de această chestiune.

Naționalismul nostru de d. N. Crainic

ARAD. — În sala Palatului Cultural a vorbit d. Nichifor Crainic, în fața unui numeros și select public, despre „Naționalismul nostru”. D-sa arată că naționalismul nostru diferă cu totul de naționalismul oricărui alt popor.

Cu cea mai incontestabilă competență d-sa a vorbit despre naționalism ca bază de documentare și ca bază programatică.

Nepermitându-ne spațiul nu putem da această admirabil documentată conferință în întregime, amintim doar că d.

VIATA SPORTIVĂ

Amefa—C. F. R. 2:0 (0:0)

Pe arena Gloria din Arad, în fața unui public de peste 3000 persoane, a avut loc matchul dintre feroviarii bucureșteni și muncitorii arădani.

În urma înfrângerii suferită de Amefa din partea lui Dragoș Vodă, CFR spera să câștige cele două puncte, atât de necesare în clasament.

Formațiile au fost următoarele:

Amefa: Sadovschi — Kovacs, Csajka — Szurdi, Szabo, Szaniszló II — Cucula, Perneki, Bătrân, Szida, Leb.

CFR: Konrad — Wetzer, Rosculeț — Vintilă, Rasinariu, Cuedan — Boros, Moldovanu, Barbu, Pál, Georgescu.

În primele 45 de minute, jocul n'a dat nici un rezultat, e-

chipele fiind de forțe egale.

După pauză, Amefa joacă mai hotărâtă. Feroviarii au câteva momente de superioritate, își creiază poziții excelente, dar ratează fiecare posibilitate de a marca.

În minutul 12, Perneki reușește să se apropie de poarta lui Konrad și, printr-o lovitură de cap, marchează primul gol.

CFR se îndârjește și se instalează la poarta gazdelor, dar atât Georgescu și Boros, cât și Barbu ratează situații favorabile.

Cucula face mai multe sforțări de-a se apropia de poarta feroviarilor. Reușește în minutul 37 să demareze pe tusa și după ce trece de apărarea imediată schootează, iar Bătrân intervine cu capul, marcând cel de al doilea gol pentru Amefa.

S'au remarcat dela gazde Sadovschi, Szaniszló și Cucula iar dela învinși: Konrad, Rosculeț, Cuedan și Barbu.

Grișana—Venus 2:2 (1:1)

ORADEA. — După un joc foarte strâns, Grișana a reușit să obțină un punct dela Venus pe care l-a scos din linia echilibrului aspirante la campionat.

Primul punct a fost marcat de Constantinescu (Venus) la propria-i poartă. Gruin a aduce egalarea, apoi au marcat: Criștoloveanu și Lenger.

Ripensia—Victoria 2:0 (1:0)

CLUJ. — Ripensia, în urma acestui match a ajuns în fruntea clasamentului. Punctele au fost marcate de Bindea și Băi.

Chinezul—CAO 3:1 (2:0)

TIMIȘOARA. — Bomba zilă a constituit acest match. În primele 45 m. Chinezul joacă admirabil și înscrie prin Băișuz și Thierjung. După pauză Thierjung înscrie și goalul treilea. Pentru CAO a înscris Kocsis.

Juventus—„U” 5:0 (2:0)

BUCUREȘTI. — Universitarii au intrat într-o serie de victorii. Pentru Juventus au înscris Palmer și Vittori în primele minute, iar după pauză, Zănescu a marcat de trei ori.

Clasamentul diviziei A

Ripensia	15	8	4	3	42	26
CAO	15	8	3	4	29	21
Gloria	14	8	2	4	35	28
AMEFA	14	7	4	3	23	17
Venus	14	6	4	4	33	22
Chinezul	15	7	1	7	32	40
CFR	15	7	0	8	34	31
Juventus	14	5	3	6	27	24
Grișana	14	4	3	7	27	30
Victoria	15	4	3	8	28	40
U-Tricolor	14	3	4	7	31	40
Universitatea	15	4	1	10	18	40

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD

Nr. 5835—1936.

Publicațiune

pentru tratare prin bună învoială

În conformitate cu dispozițiunile alin. 6 și următorii din normele generale pentru modul tratărilor prin bună învoială (Mon. Of. 127—1931) și bazat pe dispozițiunile din L. C. P. — se aduce la cunoștință generală, că

în ziua de 7 Aprilie 1936, ora 11

a. m

se va ține ședință pentru tratarea prin bună învoială în sala Serviciului economic a primăriei Arad (Camera Nr. 59) în fața comisiei de licitații pentru aprovizionarea Uzinelor municipiului cu 50 buc. robinete de concesiune din bronz de „1 și 150 buc. de 3—4”.

Ofertele se vor preda în plic închis și sigilat în ziua și la ora fixată în publicațiunea, prezentă, însoțite fiind și de garanția de 10 la sută din valoarea totală, în numerar ori efecte garantate de stat. După deschiderea ofertelor se va su-pralicita și oral, urmând ca adjudecatarul să completeze imediat și garanția la mâinile Comisiunii de licitații. Ofertantul va declara în ofertă că cunoaște și acceptă condițiunile de licitații și ale caetului de sarcini, cari pot fi văzute în camera Nr. 59 a primăriei, ori la Uzinele municipiului.

Arad, la 21 Martie 1936.

Primăria Municipiului
Arad